

Tillväxt-reflex – Kärnkraft kräver uran

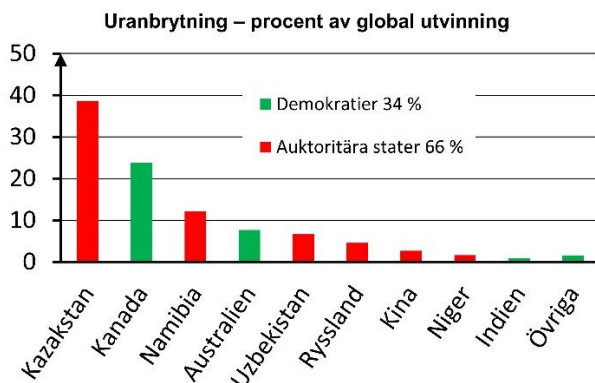
Kärnkraft och uranbrytning är en ständig stridsfråga och det finns mer än ett politiskt parti som vill hålla liv i konflikterna. Jag väljer att lyfta några aspekter som ligger utanför dagens svenska debatt.

Kärnkraften är en minst sagt problematisk energiform. Jag kommer, för stunden, att bortse från välkända problem som hantering av det radioaktiva avfallet, skenande kostnader och tidsplaner som spricker. Och för ögonblicket fokusera på försörjningen med kärnbränsle.

Globalt finns det ungefär 400 reaktorer, ett antal som har legat mer eller mindre konstant under trettio år. Alla dessa behöver kärnbränsle. Något som idag bryts i en handfull länder. Och på samma sätt som för olja visar det på ett mönster med stater som man helst inte vill ha något beroende av, och stater som man av goda skäl inte skulle vilja gynna.

Figuren visar att Kazakstan dominerar stort och att de tillsammans med Ryssland och Uzbekistan står för hälften av allt uran som bryts i världen. Min uppdelning i demokratiska och auktoritära stater landar i att de senare, i detta avseende, är dubbelt så stora.

Jag kan inte svara på varifrån bränslet till de svenska reaktorerna kommer, men även om våra kärnkraftverk skulle ha justa leverantörer förändrar det inte den stora bilden av ett osunt och problematiskt beroende.

Figur 1: Uranbrytning år 2024.

Inom EU finns idag ingen brytning av uran. Delvis av goda skäl då det är en smutsig verksamhet som hotar både vatten och andra miljövärden. Men om planerna går i lås kommer det att öppnas en gruva under 2026. Den finska gruvan beräknas ge ungefär 200 ton uran per år. En mängd som nästan skulle räcka till ett års drift i deras senaste reaktor Olkiluoto-3.

Något som måste sättas i relation till att det inom EU finns prick 100 reaktorer. Varav 57 i Frankrike och resterande fördelade i ungefär hälften av medlemsländerna.

Dessa krassa siffror indikerar för mig att det är direkt orealistiskt att sätta någon tilltro till kärnkraft som en dellösning på världens akuta klimat- och energikriser.

//Stellan Tengroth